

NIEUWE
SERIE

BABYOPVANG KAN NÓG BETER

Vrij en veilig bewegen

De Nederlandse kinderopvang is van hoge kwaliteit, maar het kan nog beter. Dat blijkt uit de Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang. In de babyopvang mag vooral qua educatieve kwaliteit nog wel een tandje worden bijgezet. Sardes en de Universiteit Utrecht schreven daarom een praktische handreiking voor babyopvang, boordevol tips voor pedagogisch medewerkers. In deze serie van vier afleveringen een greep uit die tips, met commentaar van deskundige Marije Magito. Dit is deel 1, over bewegingsruimte en inrichting.

TEKST CARLA OVERDUIN FOTO ADOBESTOCK/EKATERINA POKROVSKY

De onderzoekers maken onderscheid tussen horizontale en verticale groepen. De inrichting voor baby's is gemiddeld beter in horizontale groepen dan in verticale. Wat voorop staat in de handreiking: laat baby's bewegen. Als de kinderen niet slapen, moeten ze de ruimte hebben om vrij op

ontdekking te gaan. De uitdaging hierbij is de juiste balans te vinden tussen het beschermen en het stimuleren van baby's en dreumesen. De tips op een rij.

TIP 1: Afschermen om te bewegen

Om veilig te ontdekken, hebben de jongste kinderen een afgeschermd

plek nodig. Zeker bij kinderen met grote verschillen in de motorische ontwikkeling is het belangrijk om elk kind veilige bewegingsruimte te geven. Je wilt niet dat een peuter met een kinderwagentje over een babyhandje rijdt. Je kunt de babyplek markeren met een kleed, maar beter is met een hekje. Extra voor-

HORIZONTALAAL OF VERTICAAL?

Wat is beter, een horizontale of verticale groep voor baby's en dreumesen? Er is geen ideaal. Horizontale opvang scoort hoger als het gaat om emotionele en educatieve kwaliteit voor baby's en dreumesen, maar verticale groepen bieden dreumesen meer taalstimulering en ruimte voor exploratie. Marije Magito: 'Goede opvang staat of valt met de kwaliteit van de pedagogische beroepskracht. Als je het kind biedt wat het nodig heeft, kan je met elke groepsvorm een topgroep maken.'

deel: kinderen kunnen zich hieraan optrekken.

Marije: 'Het is heel belangrijk dat kinderen echt ruimte hebben en bijvoorbeeld niet in tuigjes zijn ingesnoerd. Vroeger ging een baby van het autostoeltje via de wipstoel naar de box en dan naar bed. Het argument 'veilig' werd gebruikt, maar het was vooral gemak. Ook om te voeden heb je geen wipstoeltje nodig, dat is fijner op schoot en meteen goed voor de hechting. Gelukkig is inmiddels doorgedrongen dat baby's vrij moeten kunnen bewegen. Geef een baby minstens een paar vierkante meter ruimte op de grond en scherm dat af met een hekje.'

TIP 2: Loslaten om stappen te zetten

Kruipende kinderen kunnen zelf oefenen met spel materiaal, zoals een laag podium om overheen te klimmen of een kruiptunnel. Ze oefenen hun coördinatie en evenwicht en trainen de spieren die ze nodig hebben voor de volgende stap. Marije: 'Een goed voorbeeld is de Emmi Pikler-driehoek. Het is mooi om te zien hoe baby's hier heel voorzichtig mee omgaan. Ze trekken zich op, proberen een voetje, klimmen een stukje op de glijbaan. Als je niet helpt, maar vooral observeert, schatten ze de risico's zelf goed in en vallen ze hooguit op hun billen. Juist als je gaat stimuleren en helpen, gaat het mis. Kinderen zoeken zelf de balans.'

TIP 3: Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet

Geef het kind 'uitzicht'. Zowel baby's als dreumesen hebben af en toe rust nodig om bij te komen van alle indrukken op de groep. Bied ze die rust, maar geef tegelijkertijd ook kansen voor het ont-

dekken van de wereld om zich heen.

Zorg dat ze naar de rest van de ruimte of uit het raam kunnen kijken. Check: hangen er in de ruimte interessante dingen op ooghoogte voor zowel baby's als dreumesen?

Marije: 'Het is inderdaad goed om de baby een plek te geven waar hij naar buiten kan kijken. Maar ga ook naar buiten. Neem de baby op je arm, kijk rond, ervaar samen en benoem. Natuur heeft een goede invloed op je welzijn en ook op die van het kind.'

TIP 4: Ga verkeer uit de weg

Baby's en dreumesen spelen veel op de grond. Plaats de afgeschermden hoeken voor baby's en dreumesen ver van de toegangsdeur. Bij de deur vindt het meeste 'verkeer' plaats en dat stoort de kinderen in hun spel.

Marije: 'Gelukkig doen de meeste kindercentra dat goed. Ik zie zelden een babyspeelplek vlak bij de deur.'

TIP 5: Voor ieder wat wils

Kruipen, optrekken, lopen: baby's, dreumesen en peuters hebben verschillende bewegingsbehoeften. Zorg dat er voor elke leeftijdsfase uitdaging is. Kijk naar de hoeken en vraag je af: wat haalt elke leeftijdsgroep uit deze ruimte? Je kunt bijvoorbeeld materiaal aan een hekje iets hoger hangen, zodat baby's en dreumesen worden gestimuleerd om zich op te trekken.

Marije: 'Bedenk ook dat kinderen zich graag verstoppen. Zorg voor tentjes, kruiptunnels, een gordijntje, laat wat ruimte tussen meubels, maar ook een verhuisdoos op z'n kant werkt prima.' <

MEER TIPS VAN MARIJE

- > In een ideale babyruimte zijn geen hoge tafels en banken. Je hoeft zelden met een grote groep aan tafel te eten, want baby's eten volgens hun eigen schema.
- > Gebruik voor een grondbox een ondergrond van stevige foam matten. Dat is veilig met vallen en geeft voldoende steun voor het opdrukken.
- > Daag uit, maar hang niet te veel dingen op. Een baby heeft weinig nodig en zeker een verticale groep biedt al veel prikkels. Marije: 'Ik zie tijdens VIB dat medewerkers baby's soms overladen met materialen. Denk simpel. Begin met één plastic doosje. Als het kind dat doosje volop heeft gevoeld, gegooid, geproefd, voeg dan het dekseltje toe. Als je merkt dat de baby verveeld raakt, geef je een blokje dat in, op en onder het doosje kan. Wat je vooral moet doen: goed kijken. Wat doet het kind met het doosje, is het gefocust, heeft het kind plezier? Zo zie je wat de baby nodig heeft.'
- > Baby's zien nog weinig kleuren. Kies bij spel materiaal voor zwart-wit contrast. Print bijvoorbeeld een zwart-wit smiley en plastificeer die.
- > Gebruik licht (dimmers, kleine vingerlampjes, verduistering) om te prikkelen.
- > Een verticale groep biedt al veel geluid, dus een rammelaar heeft weinig zin. Probeer juist de akoestiek te verbeteren met bijvoorbeeld dempend textiel.

FOTO: RUDI WELLS

WIE IS MARIJE MAGITO?

Marije Magito (54) is directeur van Jonge Kind Centrum (JKC) en trainer/adviseur in de kinderopvang. Daarnaast werkt ze parttime bij de CED-Groep.